

Maikkulan täydennysrakentaminen

Ellinsuon laaja lapsivaikutusten arviointi

Päivitetty 25.10.2024

**YHDYSKUNTA- JA
YMPÄRISTÖPALVELUT**

OULU

1. Laaja lapsivaikutusten arviointi asemakaavahankkeessa

Asemakaavahankkeen aikana arvioidaan kaavan olennaisia vaikutuksia. Laaja lapsivaikutusten arviointi tehdään aina hankkeissa, joilla tunnistetaan olevan merkittäviä, suoria vaikutuksia lapsiin ryhmänä. Laaja lapsivaikutusten arviointi voidaan tehdä vaikutusten määrittämiseksi ja arvioimiseksi missä tahansa hankkeessa, jolla tunnistetaan olevan mahdollisia vaikutuksia lapsiin ryhmänä. Tilanteissa, joissa vaikutukset lapsiin ovat vähäisiä tai välillisiä, voidaan valita myös suppeampi lapsivaikutusten arviointi osana muuta kaavan vaikutustenarviointia.

Lapsivaikutusten arvioinnin eli LaVan tarkoitus on tunnistaa ja tarkemmin arvioida hankkeen vaikutuksia lapsiin ja lapsiperheisiin. Suunnitteluprosessin aikana tunnistettuja kielteisiä vaikutuksia pyritään hillitsemään tai poistamaan jatkosuunnittelussa. Lapsivaikutusten arviointia voidaan täydentää suunnittelun edetessä.

Arviointimenettely on käytössä Oulun kaupungin kaikilla toimialoilla kaupunginhallituksen linjauksen mukaisesti (KH 20.12.2021 § 417).

2. Kaavan valmistelija ja muut lapsivaikutusten arviointiin osallistuvat

Kaavoittaja laatii asemakaavan vaikutustenarvioinnit yhdessä tarpeellisten asiantuntijoiden kanssa. Lapsivaikutusten arvioinnin ovat laatineet Oulun kaupungin kaavoitusyksikön asemakaava-arkkitehti Eini Vasu ja kaavoitusarkkitehti Aino Valtavaara. Arviointiin on osallistunut myös kaavoitusarkkitehti Suvi Jänkälä. Arviointi on esitelty hankkeen ohjausryhmälle.

3. Hankkeen tiedot

Asemakaavan tavoite ja tarkoitus

Asemakaavan muutosalueena on Ellinsuon alue, joka sijaitsee Oulun kaupungissa Maikkulan suuralueella. Kaavamuutoksen tavoitteena on suunnitella alueelle monipuolinen tarjonta erilaisia tontteja asuinrakentamiseen, tehokas ja toimiva katuverkko sekä kehittää viher- ja virkistysyhteyksiä. Kaavoitustyö on käynnistetty Oulun kaupungin aloitteesta.

Maikkulan suuralue kuuluu Oulun maankäytön toteuttamishjelmaan 2024–2028 (MATO), jonka Oulun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 29.1.2024 § 2. Ohjelman mukaan Oulun asuntorakentamisen painopiste on täydennysrakentamisessa, jolla ohjataan väestönkehitystä positiiviseen suuntaan väestömäärältään pienenevissä lähiöissä ja keskuksissa. Tarkoituksena on, että Ellinsuon uudella asutuksella saadaan turvattua Maikkulan suuralueen palveluiden säilyminen MATO-ohjelman mukaisesti.

Kaavahankkeen aikataulu ja osallistumismenettelyt

Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 17.03.-17.04.2023 (Yhdltk 28.2.2023 § 95). Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta esitettiin 14 palautetta. Kaavaluonnos oli nähtävillä 05.09.-05.10.2023 (Yhdltk 22.8.2023 § 369), johon saatiin 18 palautetta. Luonnoksen nähtävilläoloaikana järjestettiin kaksi avointa tiedotus- ja keskustelutilaisuutta.

Kaavaehdotus on tavoitteena asettaa nähtäville loppuvuonna 2024, jolloin järjestetään yksi keskustelu- ja tiedotustilaisuus. Asemakaavan suunnittelua on ohjannut asemakaavoituksen ohjausryhmä. Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty asemakaavan selostuksen liitteenä olevan osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti.

Nykytilan kuvaus

Suunnittelualue sijaitsee Knuutilan ja Maikkulan kaupunginosissa noin viiden kilometrin päässä Oulun kaupungin keskustasta. Alue rajautuu koillisessa

Kajaanintiehen, kaakossa Knuutilankankaanpuistoon, lounaassa Kainuuntiehen ja luoteessa Poikkimaantiehen. Kaavoitettava alue on pinta-alaltaan noin 30 ha. Alue on rakentamatonta pelto- ja metsäaluetta, ja alueella sijaitsee palstaviljelyalue ja muinaisjäännös. Alueen kautta kulkee kävely- ja pyörätie sekä polkuja. Alueen lähiympäristössä on pientalovaltaista asumista, kouluja ja päiväkoteja sekä Oulunsuun sähköasema ja lämpökeskus.

Kaavaehdotus

Asemakaavan ehdotuksessa Ellinsuolle esitetään uutta asuinalueita, jonka rakennusoikeus on yhteensä noin 9500 k-m². Asuintontteja muodostuu 23 kpl, joista asuinpientaloille (AP) on osoitettu 6 tonttia ja erillispientaloille (AO ja AO-7) 17 tonttia. Alueelle tulee arviolta noin 55 uutta asuntoa ja noin 160 uutta asukasta.

Asemakaavan ehdotuksessa Knuutilankankaanpuiston ja Maasälvanpuiston lähivirkistysalueille on osoitettu uusi Knuutilan kuntorata. Knuutilankankaanpolulle on merkitty kävelyn ja pyöräilyn yhteys, joka mahdollistaa pyöräilyn pääreitit toteuttamisen alueelle. Palstaviljelyalueen paikkaa siirretään luoteeseen. Lisäksi kaavassa osoitetaan yhteysvaraus Kainuuntien ali lounaaseen Saunamaan alueelle.

4. Lapsivaikutusten arvioinnin tarve ja menetelmä

Tässä kaavahankkeessa on tehty laaja lapsivaikutusten arviointi. Arviointi tehdään, koska kaavalla on vaikutusta lapsiperheiden asumiseen. Lapsiin ja lapsiperheisiin kohdistuvien vaikutusten arviointia on tehty koko kaavaprosessin aikana, ja tämä raportti on koostettu kaavan ehdotusvaiheessa.

Kaavalla on tunnistettu olevan suoria vaikutuksia lasten ja lapsiperheiden asumiseen, lasten ja nuorten itsenäiseen liikkumiseen sekä lasten ja nuorten vapaa-aikaan. Kaavalla on tunnistettu olevan välillisiä vaikutuksia palveluiden saatavuuteen ja säilymiseen Maikkulan suuralueella.

Vaikutukset koskevat kaikkia lapsia ja lapsiperheitä, jotka asuvat asemakaavan vaikutusalueella. Vaikutukset koskevat myös suunnittelualueelle muuttavia lapsia ja lapsiperheitä. Vaikutukset koskevat myös lähikoulujen oppilaita, lähipäiväkotien lapsia sekä heidän huoltajiaan. Lisäksi vaikutukset koskevat pyöräilyn pääreitit ja maasto- ja kuntoreittien käyttäjiä sekä palstaviljelyalueen käyttäjiä.

Haavoittuvassa asemassa olevat lapset voivat olla mitä tahansa edellisistä, joita koskee lisäksi esimerkiksi perheen köyhyys, vammaisuus tai sairaus, vähemmistöön kuuluminen tai sijoitus kodin ulkopuolelle. Haavoittuvassa asemassa olevia lapsia voi asua suunnittelualueen välittömässä läheisyydessä tai muuttaa uudelle asuinalueelle.

Arviointimenetelmä

Lapsivaikutuksia arvioidaan suhteessa Yleissopimukseen lapsen oikeuksista. Asemakaavoilla on tunnistettu olevan mahdollisesti vaikutuksia koskien seuraavia aihealueita ja artikloja:

- Lapsen hyvinvointi, vapaa-aika ja arki (LOS 26 art., 27 art., 31 art.)
- Huolenpito, suojaaminen ja turvallisuus (LOS 6 art., 16 art., 19 art., 33 art., 34 art., 36 art., 37 art.)
- Ihmissuhteet, identiteetti ja haavoittuva asema (LOS 2 art., 8 art., 14 art., 30 art., 9 art., 10 art., 15 art., 22 art., 23 art., 30 art.)
- Terveys (LOS 24 art.)
- Koulutus ja varhaiskasvatus (28 art., 29 art.)

Arviointimenetelmä on laadittu Oulun kaupungin kaupunkiympäristöpalvelujen käyttöön ja perustuu Oulun kaupungin lapsivaikutustenarvioinnin malliin sekä Unicefin ja MLL:n lapsivaikutusten arviointityökaluihin ja aineistoihin.

Kuvaus tiedonkeruusta ja kuulemisista ml. lasten kuuleminen ja lasten näkemykset

Lapset ja nuoret ovat olleet kaavamuutoksessa tiedottamisen kohteena. Alueellinen lasten ja nuorten osallisuusryhmä kuuluu kaavan osallisiin. Kaavaluonnoksen tiedotus- ja keskustelutilaisuuksista tiedotettiin erityisesti koulujen oppilaiden

vanhempia, jotta saataisiin lasten huoltajia paikalle. Kaavaluonnoksen nähtävilläoloaikana järjestettiin Oulunsuussa Svaanin päiväkodilla kaksi kaavakävelyä päiväkodin neljä-viisivuotiaille päiväkotilaisille ja tämän jälkeen keskustelutilaisuus päiväkodin työntekijöille.

5. Asemakaavan lapsivaikutukset

Asemakaavan muutoksella on suoria vaikutuksia lapsiperheiden asumiseen. Kaava luo uutta asuintontitarjontaa maankäytön toteuttamishjelman tavoitteiden mukaisesti, jotta alueelle voi muuttaa uusia lapsiperheitä. Uudella asuinrakentamisella pyritään siihen, että lähialueen kouluille riittää vielä tulevaisuudessakin oppilaita. Näin ollen asemakaavalla on välillisiä vaikutuksia palveluiden saatavuuteen ja säilymiseen Maikkulan suuralueella.

Asemakaavan muutoksella on vaikutusta lasten ja nuorten itsenäiseen liikkumiseen. Kaava mahdollistaa pyöräilyn pääreitien rakentamisen alueelle. Kaava-alueen jalankulun ja pyöräilyn yhteydet tukeutuvat pyöräilyn pääreittiin, mikä tukee lasten ja nuorten itsenäistä liikkumista kävellen ja pyöräillen. Jatkosuunnittelussa tulee huomioida, että Knuutilankankaantien ja pyöräilyn pääreitien risteys saadaan toteutettua turvallisesti.

Kaava-alueelle osoitetaan uutta katuverkkoa, jossa kävelyn ja pyöräilyn väylä on erotettu Knuutilankankaantiestä. Kaavalla mahdollistetaan alikulun rakentaminen Kainuuntien ali Saunamaan alueelle, mikä voi monipuolistaa liikkumisen mahdollisuuksia. Jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää huomiota, ettei Kainuuntien ympäristö houkuttele lapsia tiealueelle.

Asemakaavan muutoksella on vaikutusta lasten ja nuorten vapaa-aikaan. Kaavassa alueelle osoitetaan uusi valaistu kuntorata, jolla voi kesäaikaan kävellä ja pyöräillä. Talviaikaan kuntorata toimii puolestaan hiihtolatuna. Kuntorata täydentää alueen

liikuntapalveluita, ja sitä voivat käyttää kaikki perheet varallisuudesta riippumatta. Virkistysalueiden pinta-ala pienenee nykyisestä, mutta toisaalta mahdollisuudet monipuoliseen vapaa-ajan liikkumiseen kasvavat.

Kaavalla mahdollistetaan palstaviljelytoiminnan jatkuminen alueella. Kaavassa palstaviljely on sijoitettu näkyvälle paikalle Knuutilankankaanpolun varteen, jossa kulkee ihmisiä. Palstaviljelyalue ja kuntorata eivät välttämättä ole fyysisesti esteettömiä ympäristöjä.

Yhteenveto ja kokonaisarvio

Kaiken kaikkiaan asemakaavan merkittävimmät suorat vaikutukset koskevat lapsiperheiden asumista. Kaavalla on myös merkittäviä suoria vaikutuksia lasten ja nuorten itsenäiseen liikkumiseen ja vapaa-aikaan. Asemakaavan merkittävimmät välilliset vaikutukset koskevat palveluiden saatavuutta ja säilymistä Maikkulan suuralueella.

6. Johtopäätös ja suositus jatkotoimenpiteiksi

Kokonaisarvion perusteella asemakaavan tunnistetut vaikutukset lapsiin ja perheisiin ovat hyväksyttäviä suhteessa asemakaavan tavoitteisiin. Suosituksena on, että jatkosuunnittelussa kiinnitetään huomiota Knuutilankankaantien ja pyöräilyn pääreitien risteysalueeseen, jotta se saadaan toteutettua turvallisena. Jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää huomiota Kainuuntien ympäristöön, jottei sen tiealue houkuttele lapsia. Oulun kaupungissa katualueiden suunnittelusta vastaa kadut ja liikenne -yksikkö, jolta on ollut edustus asemakaavan ohjausryhmässä koko kaavahankkeen ajan.